

Na prvem se je sklepalo o „Zavezi slov. štaj. učiteljskih društev“, a sklenilo se pa ni nič, ker je še baje prezgodaj. (Ironični medklici!) Celjsko učit. društvo neče sestaviti pravil, ker je neki z delom preobloženo. Naše društvo na to sklene, da pozove bratsko celjsko društvo na delo ter mu obljubi svojo pomoč.

Kar se tiče drugega shoda, je eminentna izjava Killerjeva. Ta je namreč rekel, da ostanemo še lahko udje Lehrerbunda vkljub temu, da ne naročuje vsak društvenik njegovega glasila. (Medklici: Killer krši pravila!) Tedaj velja za nas „neumne“ še neka izjema! Če se bomo posluževali te izjeme ali ne, sklepamo dne 10. rožnika ob 10. uri dopoldan na Slatini. Do snidenja!

J.

**Ptuj.** Dne 17. vel. travna je imelo učiteljsko društvo Ptujске okolice obenem z društvoma Slovenjebistriškim in Mariborskim izlet v Zgornjo Polskavo, kateri se je bil dobro obnesel, dasiravno je bil dan v to svrhu vremensko slučajno neugodno nastavljen.

Izletniki, dospevši od raznih strani, so se divili lepi okolici, divili osobito med oficijelnim delom na jednatem mično in zanimivo razvrščenem in mojstrsko predelanem predavanju c. kr. nadzornika g. dr. Bezjaka o Franceta Prešerna sonetnem vencu. Podavanju je sledila dovršeno izvajajoča pesem: „Avstrija moja“. Več umetnih pesmi izvajalo se je med obedom, katerega se je vdeležilo razen 61 učiteljev, oziroma učiteljic še več gostov. Vsekako pa je bila posebnega priznanja vredna vdeležitev društvenic tovarisic z ozirom na lepo zastopano število, katerih pa nisem „pogruntal“, kako sodijo „Primčevo Julijo“. Toastiralo se je na razne osebe, oziroma društva; vprvo na presvitlega cesarja, potem na podavatelja g. nadzornika, gosta Nerata, Kosija itd. Gdč. Duller (Sv. Vid) je nabrala med obedom za podporno društvo slovenskim visokošolcem na Dunaju 17 K.

Izlet, kakor je bil letos, je javen dokaz naše solidarnosti, naše organizacije, na podlagi katerih se konceduje učitelstvu upravičenost svoje interese zastopati kot vzgojni činitelji v prid blaginje človeštva, blaginje narodove. Ako napredujemo mi, hira naša šolska beda, sicer se pa nahajamo pred alternativo: „Pomagaj si sam!“ „Pomagajo ti drugi?“

Tajnik.

**Učiteljsko društvo za kozjanski okraj** je zborovalo ob veliki vdeležbi dne 6. vel. travna t. l. a) Predsednik g. Moric pozdravi navzoče, posebno novovstopivšega uda g. P. Kresnika in častita tovarišu g. Lovrencu k njegovemu ozdravljenju. b) Prečita se dopis vodstva „Zaveze“, tičoč se ternopredlogov krajnih šolskih svetov in odprave krajnih šolskih nadzornikov. Društvo se strinja z dopisom. c) Tovariš g. Germovšek podava o „Ovirah popolnemu učenemu uspehu in kako bi se te odpravile?“ Predsednik se mu zahvali za njegov trud in zanimivo podajanje. d) Potem poroča g. Moric o zborovanju predsednikov spod. štaj. učit. društev meseca mal. travna v Mariboru. e) Delegatom „Zaveze“ za letošnje skupno zborovanje v Mariboru so izvoljeni gg. Pustišek, Medved in Germovšek.

Prihodnje društveno zborovanje bo prvo nedeljo meseca vel. srpana.

H.

## Književnost in umetnost.

**Avstrijska zgodovina za ljudske šole.** Pomožna knjiga za učiteljstvo in hkrati učna knjiga za šolsko mladino pri domači pridnosti. V spomin na sedemdesetletnico rojstva Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. priredil Jakob Dimnik, učitelj v Ljubljani. To je naslov knjigi, ki bo prihodnji mesec v zalogi g. Josipa Petriča, trgovca s šolskimi zvezki v Ljubljani, zagledala beli dan. Cena knjigi bo približno 2 K. Opozarjamo že danes na to prepotrebno knjigo p. i. slovensko učiteljstvo, da si jo naroči kot pomožno knjigo pri zgodovinskem pouku, sl. šolska vodstva, da jo naroče za šolarske knjižnice in sl. krajne šolske

svete, da obdarijo ž njo ob priliki praznovanja cesarjeve 70letnice pridnejše učence in učenke ter postavijo v ta namen dotično vsoto v proračun.

**Voditelj po Ljubljani.** Ravno kar je izšel v zalogi g. Ivana Bonača „voditelj po Ljubljani“ in eleganten v 4 barvah litografrani načrt Ljubljane. Cena 40 h. Načrt bo dobro služil tudi kot učilo šolski mladini pri domoznanskem pouku.

**Narodne pesmi z napevi.** Nabral in uredil Janko Žirovnik. Nova pomnožena izdaja. Lastnina in zaloga Otona Fischerja v Ljubljani. 1900. Cena 1-20 K. Elegantno v platno vezana knjižica, v kateri je zbranih 50 naših najlepših narodnih pesmi, se sama najbolj priporoča. Noben učitelj, noben pevec, noben prijatelj naše narodne pesmi bi ne smel biti brez te res krasne knjižice.

**Zabavna knjižica za slovensko mladino.** Ureja in izdaje Anton Kosi, učitelj v Središču. IX. zvezek. V založbi izdajateljevi. Vsebinska je mična in res zabavna; zato tudi ta zvezek najtopleje priporočamo za šolarske knjižnice. Cena 30 h.

**Slovenske himne** so izšle skupno v malem zvezku, ki ga je izdala praška tiskarna Fr. Šimačka za ceno 20 h. Poleg originalnega teksta je tudi češki prevod. Razen tega je dostavljeno povsod število ljudi vsakega posameznega slovenskega naroda. Himne so pa té-le: Bože, carja ohrani! (Ruska.) — Ščene v merla Ukrajina! (Maloruska.) — Bože coš Polske... (Polska.) — Z dymem pożarów... (Polska.) — Jeszcze Polska nie zginęła... (Polska.) — Kde domov můj? (Češka.) — Hej Slováci! (Slovaška.) — Liepa naša domovina! (Hrovaška.) — Onam, onamo! za brda ona... (Srbska in črnogorska.) — Sumi Marica okrvavena... (Bolgarska.) — Naprej, zastave Slave... (Slovenska.) — Hišće Serbstwo njezhubjene... (Lužicko-srbska.) — Rjana Lužica... (Lužicko-srbska.) — Naše Serbstwo z procha stawa... (Lužicko-srbska.) Kdor vzame 10 iztisov, dobi 1 povrh. Naroča se: Tiskarna F. Šimačka, Praha.

## Vestnik.

**Učiteljski konvikt v Ljubljani.** Čisti dohodek veselice, ki so jo priredili šolski prijatelji v Kranju, 214 K; „egoisti“ 0-50 K; Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani na račun pokroviteljine 100 K.

**Razstava risarskih izdelkov obrtno-nadaljevalne šole v Št. Vidu nad Ljubljano** in v Kranju, je pokazala, kako močno so se povzdignile zadnji čas naše obrtne nadaljevalne šole. Raznovrstne risbe, ki smo jih videli v razstavi, so pa že tako krasno in umetniško izdelane, da se človek ne more prečuditi, kako je mogoče, da težka rokodelčeva roka kaj takega napravi. Vsekako je stalo to mnogo truda. In prav to je čast in zasluga tamošnjega učiteljstva in šolskega vodstva, ki razume s taktičnim nastopom v šoli in zunaj šole napram rokodelčicem iste navezati nase ter jim vcepiti veselje do dela.

**Treščilo** je v šolo v Hrušici pod Ljubljano, ko je g. katehet pripravljajl otroke za sv. birmo. Hvala Bogu, da se ni pripetila nikaka nesreča.

**Učiteljske izpremembe na Štajerskem.** Definitivni nadučitelj Jan Hönigmann je nastavljen na ljudski šoli Sv. Duh pri Ločah, definitivni učitelj v Svetini g. Ivan Stukelj, je imenovan nadučiteljem na šoli v Frankolovem, definitivni nadučitelj Franc Lorber pride kot vodja na šolo v Topolščici, okraj Sostanj, na šolo v Libojah pride kot učitelj začasni učitelj Jan. Piliš, na deško šolo okolice Ptuj definitivni nadučitelj Jakob Kopic in Valentin Kajnik, na šolo pri Sv. Tomažu, okraj Ormož, suplent Peter Lapornik, na šolo pri Št. Petru pod Sv. gorami začasni učitelj Anton Hobujec, na šolo Št. Rupert okraja Št. Lenart začasni učitelj Jožef Čuček, na šolo v Zidanem

mostu začasna učiteljica Antonija Fux, na šolo v Vuhredu učiteljica Izabela Sark, na šolo v Podčetrtku začasna učiteljica Henrika Berlič, na šolo v Bizeljskem začasna učiteljica Klotilda Hiti, v St. Jur ob juž. žel. začasna učiteljica Amalija Šket, in v St. Andražu, okraj Šoštanj, začasna učiteljica Frančiška Tajnik.

**Okrožnica.** C. kr. okrajni šolski svet sklicuje okr. učiteljsko konferencijo za učiteljstvo slovenskih in utrakvističnih šol kočevskega okraja na dan 4. vel. srpana 1900 ob pol 10. uri zjutraj v Ribnici.

Dnevni red:

1. Predsednik otvori konferencijo in imenuje namestnika.

2. Volitev dveh zapisnikarjev.

3. Poročilo c. kr. šol. nadzornika o inspekcijah šol.

4. Razgovor o ukazih in naredbah.

5. Praktičen nastop z učenci III. razreda v nemščini po Schreiner-Bezjakovi vadnici. Referent učitelj Frančišek Stefančič.

6. Kako odgovorj ponavljalna šola razumne gospodinje? Referentinji učiteljici Marija Blahna in Marija Bernot.

7. Poročilo knjižničnega odbora.

8. Volitev knjižničnega in stalnega odbora.

9. Volitev dveh zastopnikov učiteljstva v c. kr. okr. šol. svet.

10. Nasveti, ki se imajo 8 dni prej naznaniti predsedniku konferencije.

Predsednik:

Thoman.

**Dnevni red** okrajni učiteljski konferenciji slovenskih ljudskih šol v Ljubljani, ki bo dne 23. rožnika 1900 l. ob 8. uri zjutraj v telovadnici I. mestne deške petrazrednice v Komenskega ulicah.

1. Predsednik otvori konferencijo.

2. Izvolita se dva zapisnikarja in dva overovatelja.

3. Fr. Levec: Naznanila in opazke o mestnih slovenskih ljudskih šolah.

4. Jožef Maier: Poročilo o dunajskem učenem tečaju za zdravljenje jecljajočih otrok po Berquandovi metodi in navodilo, kako je ravnati s takimi otroki.

5. Fr. Črnagoj: V koliko naj se mestni učitelj ozira pri šolskem pouku na gojenje cvetic in sadjarstvo?

6. Izbor učnih knjig za šolsko leto 1900/1901. Šolska vodstva, ki žele v prihodnjem šolskem letu kakšne izpremembe, naj pošljejo do 18. rožnika t. l. c. kr. mestnemu šolskemu svetu utemeljen nasvet, drugače pa negativno poročilo.

7. Jožef Maier: Poročilo o stanju in računu okrajne učiteljske knjižnice in nasveti o nakupu novih knjig.

Dotične nasvete je najkasneje do 18. t. m. pismeno naznaniti načelniku knjižničnega odbora g. Jožefu Maierju.

8. Izvolijo se trije udje knjižničnega odbora za šol. leto 1900/1901.

9. Izvoli se stalni odbor za šolsko leto 1900/1901.

10. Samostalni predlogi, ki jih je najkasneje do 18. t. m. pismeno zglašiti pri stalnem odboru.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani dne 1. rožnika 1900.

Zupan-predsednik:

Iv. Hribar.

**Boj proti alkoholu** se jači v vseh naprednejših državah. Najnovejša pridobitev antialkoholizmov je odlok petrograjskega zdravstvenega društva, v katerem se izrekuje namera, sestaviti posebno komisijo, ki bi naj delovala na rusko ministrstvo prosvete, da se ustanovi na moskovski in petrograjski univerzi stolice profesorja, katerega predmet bi bil alkoholizem. Nadalje se

hoče doseči, da bi se pri medicinski fakulteti ustanovil poseben oddelček, kjer bi se izpitaval vpliv alkohola na človeški organizem.

Beseda Učit.

## Jubilejska samopomoč.

Naslednji p. i. udje dolgujejo društvu, ako žele biti še nadalje udje, in sicer: Št. 62 = 6:30 K; št. 63 = 6:30 K; št. 121 = 4:30 K; št. 125 = 4 K; št. 153 = 4 K; št. 174 = 4 K; št. 155 = 2 K; št. 82 = 2 K; št. 83 = 2 K; št. 132 = 4 K; št. 94 = 4 K; št. 167 = 4 K; št. 60 = 4 K; št. 99 = 4 K; št. 104 = 2 K; št. 150 = 8:30 K; št. 7 = 2:30 K; št. 24 = 4 K; št. 165 = 30 h; št. 144 = 2 K; št. 145 = 2 K; št. 88 = 2 K; št. 90 = 4 K; št. 110 = 2 K; št. 116 = 4 K; št. 117 = 4 K; št. 168 = 2 K; št. 169 = 2 K; št. 114 = 2 K; št. 123 = 4 K; št. 166 = 4 K; št. 91 = 4 K; št. 78 = 2 K; št. 79 = 2 K; št. 58 = 2 K; št. 59 = 2 K; št. 87 = 4 K; št. 156 = 2 K; št. 111 = 2 K; št. 152 = 2 K.

V tekočem letu je moral, oziroma bi moral vsakdo vplačati 6:30 K in sicer: 2 K letnine meseca svečna in za dva slučaja smrti (gospa Krajnikova in g. Jerše) 4 K; poštne pa 30 h. Kdor do pičice ne zadosti pravilom, ne bodo imeli njegovi zapuščenci nič pravic do društva, t. j. sprejemni list postane v takem slučaju neveljaven.

Ljubljana, dne 10. rožnika 1900.

Jakob Dimnik,

t. č. predsednik in blagajnik.

## Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 819

Kranjsko.

o. šol. sv. Na enorazrednici na Planini je učno mesto stalno popolniti. Prošnje je semkaj vlagati do dne 28. rožnika 1900.

C. kr. okr. šolski svet v Postojni, dne 28. vel. travna 1900.

Št. 476

o. šol. sv. Na enorazrednici na Gočah je učno mesto popolniti. Prošnje je semkaj vlagati do 27. rožnika 1900.

C. kr. okr. šolski svet v Postojni, dne 27. vel. travna 1900.

Št. 420

o. šol. šol. Na enorazredni ljudski šoli v Dolu se razpisuje učiteljsko mesto s sistemizovanimi prejemki in prostim stanovanjem v stalno nameščenje.

Prosilci naj vlagajo svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potom do 20. rožnika t. l. tu-sem.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 31. vel. travna 1900.

Št. 430

Istra.

o. šol. sv. V koperskem šolskem okraju je stalno ali provizorno popolniti:

1. Mesto učiteljice na dvorazredni ljudski šoli v Lazaretu s slovenskim in italijanskim jezikom.

2. Mesto učiteljice III. plačilne vrste na trirazredni ljudski šoli v Dolini s slovenskim učnim jezikom.

3. Mesti učitelja-voditelja III. plačilne vrste na ljudskih šolah pri Sv. Antonu in v Predloki.

S temi mesti je združena plača, ki je utemeljena po deželnem šolskem zakonu z dne 14. grudnia 1888, br. 1., B. L. O. I. 1889.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo zakonitim potom pri podpisnem uradu v teku 4 tednov po tretjem razpisu v uradnem listu.

C. kr. okr. šolski svet v Kopru, dne 26. vel. travna 1900.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovoljno pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/3 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštne še 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Jožef Pance. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“.

Tiska Miličeva tiskarnica v Ljubljani.